

NVE v/ Kristian Marcussen
Posboks 5091, Majorstua
3001 Oslo

Bergen, 16.04.2018

Uttalelsen sendes på vegne av: Bergen og Hordaland turlag, Norsk Ornitologisk forening Hordaland, Norges Jeger- og fiskerforbund Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Sogn og Fjordane Turlag, Naturvernforbundet Sogn og Fjordane, Norges Jeger- og Fiskerforbund Sogn og Fjordane, og ved styret i FNF Rogaland som består av Haugesund Turistforening, Stavanger Turistforening, Ryfylke Friluftsråd, Norges Jeger- og Fiskerforbund Rogaland, Norsk Ornitologisk Forening Rogaland, Norges Speiderforbund Vesterlen krets, Naturvernforbundet i Rogaland.

Samlede miljø- og naturvirkninger som følge av ny mellomlandsforbindelse må kartlegges

NorthConnect saksnummer 201101044 Likestrømsforbindelse Norge – Storbritannia

Stortingsflertallet er enig om at bare Statnett skal eie og drifte utenlandskabler. Flertallet understreker også at vi skal høste erfaringer av de to vedtatte kablene til Tyskland og England før flere blir vurdert. Flertallet har også lagt til grunn at «naturhensyn» skal vurderes ved søknader om mellomlandsforbindelser. NVEs rolle er å gi olje- og energidepartementet råd om NorthConnect KS skal få tillatelse til å bygge en kabel fra Sima til Peterhead i Skottland først. NVE har i den sammenheng anledning til å be om tilleggsutredninger. Vi mener at de samlede miljø- og naturvirkninger ikke er tilstrekkelig belyst i søknaden fra NorthConnect KS. Organisasjonene har nasjonalt og regionalt allerede påpekt behovet for nye konsekvensutredninger for natur- og friluftslivsverdier knyttet til en mulig markedseksponering og mulig økning i eksport/import kapasitet. Et krav om tilleggsutredning som belyser de samlede miljø- og naturvirkninger vil være i tråd med den forvaltningspraksis som er etablert på feltet og i tråd med de rettslige krav som følger av konsekvensutredningsregelverket. Kunnskap om miljø- og naturvirkninger som følge av økt kraftutveksling er beslutningsrelevant for saken. Både «positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige, varige, kortsiktige og langsiktige virkninger» skal utredes. De samlede virkninger av tiltaket må også vurderes i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak.

Fornybarkraftoverskuddet til Vestlandet har flere bruksmuligheter. I dag har vi et Nordisk marked som også er integrert mot et Europeisk marked, og vi vil i løpet av tidlig 2020-tallet ekspandere vår markedstilknytning til Europa med minst to nye mellomlandsforbindelser. NVE presenterte 12.4.2018 en ny rapport med fremskrivninger som indikerer at strømforbruket i Fastlands-Norge kan øke med 25 TWh mot 2035. Økonomisk vekst og behovet for reduksjon av klimagassutslipp innenlands identifiseres som sterke drivere i denne prognosen.

North Connect KS sitt prosjekt er den andre søknaden om mellomlandsforbindelse til Storbritannia. Storbritannia er et ettertraktet marked og flere prosjekt fra ulike land konkurrerer om å nå dette markedet så tidlig som mulig.

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no
 www.fnf-nett.no/hordaland

- Vi krever at det utføres tilleggsutredninger for å vurdere de langsiktige virkningene for natur, miljø, landskap og friluftsliv. De samlede virkningene og ringvirkningene er ikke utredet i søknaden. Olje- og energiminister har i behandlingen av representantforslag 107 S (2017-2018) – kraftkabler til utlandet, vist til at det skal gjennomføres en overordnet vurdering av miljøvirkningene i norske vassdrag, slik det ble gjort ved konsesjonsbehandlingen av Statnetts utenlandskabler. Da må jo søker, slik vi ser det, bidra med kunnskap om prosjektets virkninger. Eksempelvis må det foreligge vurderinger av hvor stort potensial det er for økt effektkjøring innenfor eksisterende vilkår og konsesjoner i kraftsystemet. Hva er potensialet for O/U-prosjekter og hvilke begrensninger vil kontraktfestede effektreserver til utenlandskabler ha på handlingsrommet for økt vannslipp i revisjonsprosessen?
- Klimagevinster ved å bidra til utfasing av britisk kullkraft brukes som et oppsummeringsargument i søknaden. Vi krever at effekten av denne mellomlandsforbindelsen på britisk kraftforbruk og klimagassutslipp kartlegges. Her må det inkluderes en oppdatert beregning av det økte behovet for balansekraft i det nordiske markedet. Dette må også sees i lys av at Norge også har annen energiexport til Storbritannia. I rekordåret 2018 eksporterte 108,56 milliarder m³ gass til Europa. Norsk gasseksport står for om lag 40 % av det britiske gassforbruket.
- Økt leveringssikkerhet brukes også som et oppsummeringsargument – dette er også en ikke-intuitiv konklusjon – Statnett peker på at økning av overføringskapasitet vil gi mer tid med svært lav fleksibel nordisk produksjon. Når gevinsten ved å effektivisere driften av magasinene er høy er det intuitivt at magasinreservene vil være lavere oftere. Hvordan det harmonerer med økt leveringssikkerhet er uklart.
- Det er betydelige usikkerhetsmomenter knyttet til gjennomføring av foreslåtte tiltak for å sikre en effektiv utnyttelse av kablene og god driftssikkerhet. Usikkerheten er ifølge Statnett knyttet til om tiltakene kan implementeres tidsnok og hvorvidt effekten blir så god som antatt. Statnett påpeker også at det er en viktig kilde til usikkerhet at flere av tiltakene krever internasjonal enighet.

I innspillet til NUP 2017 viste vi til at det nordiske energisystemet er i endring og påpekte noen av de langsiktige konsekvensene. Vi registrerer at det er flere prosesser som samvirker mot en tettere integrasjon av den nordiske og det europeiske energisystemet. Vinterpakken (også kjent som «Clean Energy for all Europeans»-pakken) inneholder andre rettsakter som vil påvirke utbyggingstakt og behov for ytterligere nettførsterkninger i tiden etter 2021 – i samsvar med Stortingets anmodningsvedtak i samband med energimeldingen – lagt frem en sak om utviklingen av EUs energiunion og konsekvenser for norsk energipolitikk. I den sammenheng vil det være viktig at energimyndighetene og statlige energiselskaper ikke bare vurderer konsekvenser for norsk energipolitikk, men også vurderer natur- og miljøkonsekvenser.

Både Statnett og Stortinget har sluttet seg til et forsiktighetsprinsipp hvor man først vil evaluere virkningene av de to vedtatte mellomlandsforbindelser før flere blir vurdert. Vi ber energimyndighetene redegjøre for hvordan de tolker dette forsiktighetsprinsippet.

I søknad om handelskonsesjon for å eie og drifte utenlandsforbindelse til Storbritannia fremheves det åpenbare at NorthConnect vil, dersom konsesjons gis, åpne for utvikling av ny kraftproduksjon i området. Regionen som bidrar mest vil da få mer plass på eksisterende nett til ny kraftproduksjon. En ny ledning vurderes å ville gi en marginal prisøkning, men det pekes på av flere at en økning i CO₂-pris vil føre til vesentlig høyere strømpris. I sum vil dette øke presset på utbygging av norsk natur. Fylkesmannen i Hordaland meldte i januar 2018 at det ut fra en samlet last vurdering er liten plass for ny vannkraft i fylket.

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no
 www.fnf-nett.no/hordaland

Dagens regjering fremmer utbygging av lønnsom fornybar energi. Lønnsomhet er viktig, men det er essensielt å forstå at lønnsomhet måler pris og kostnad, ikke verdier og inngrep. Når politikere er for samfunnsøkonomisk lønnsom utbygging av fornybar kraft er det vanskelig å være veldig uenig. Men ved å tappe vekk en del av overskuddet i regionen vil utenlandskabler bidra til å endre den økonomiske ligningen. Når overføringskapasiteten til et underskuddsmarked med tanke på fornybar økes vil alternativkostnaden ved å bevare norsk natur stige. Kombinert med forskningsprosjekter for å utvikle turbiner som kan starte og stoppe opptil 50 ganger per døgn danner dette et bilde av en politikk som fremmer kraftproducentenes økonomi med en uavklart økologisk kostnad.

I konsesjonssøknadene til kablene til Tyskland og England konkluderte Statnett i 2013: «*Kablene kan gi noe mer prisstruktur i Norge og dermed gi incentiver til effektkjøring av kraftverk som igjen kan ha naturulempere*» Vil mellomlandsforbindelse som NorthConnect gi ytterligere incentiver til effektkjøring av kraftverk som igjen kan ha naturulempere?

Med store usikkerhetsmoment knyttet til virkninger av kablene og et uttalt ønske om å vurdere dette så kan ikke argumentasjonene om at vi har dårlig tid for å sikre økonomisk avkastning komme i veien for at konsekvensene av tiltaket utredes.

Vennlig hilsen

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV ROGALAND

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV SOGN & FJORDANE

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV HORDALAND

v/ Koordinator Ørjan Sælensminde FNF Hordaland

FNF er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjoner i fylkene, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsverdier. I Hordaland er 10 organisasjoner tilsluttet FNF: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, Norsk Ornitologisk Forening Hordaland fylkeslag, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT) og Voss Kajakklubb. Sammen representerer organisasjonene rundt 39.000 medlemmer i fylket.

Elektronisk kopi

Eidfjord kommune

Hordaland Fylkeskommune

Fylkesmannen i Hordaland

Miljødirektoratet

Olje- og energidepartementet

Klima- og miljødepartementet

Energi- og miljøkomiteen

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen

55 33 58 19 / 40 49 70 74

 hordaland@fnf-nett.no

 www.fnf-nett.no/hordaland